

ХУЛОСАИ НИҲОИИ
Шурои диссертатсионии 6D.КОА-046
дар назди МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик
Бобочон Ғафуров»

онд ба додани дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи
ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04 -
Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ)
ба Маҳмадализода Бобочон Раҳмон

протоколи №19 аз 29.03.2024

Диссертатсияи **Маҳмадализода Бобочон Раҳмон** дар мавзӯи “Ҷанбаҳои педагогии ташаккули салоҳияти иттилоотӣ - маърифатии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ дар раванди таълими фанҳои таърихи халқи тоҷик” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ), дар ҳукми дастнавис барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ санаи 26 декабри соли 2023, протоколи №38 аз ҷониби Шурои диссертатсионии 6D.КОА-046 дар назди МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» воқеъ дар суроғи 735700, шаҳри Хучанд, гузаргоҳи Мавлонбеков,1, ба ҳимоя қабул карда шудааст. (Фармоиши КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №124 аз 08 апрели соли 2022).

Диссертатсия дар шӯбаи таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбии Пажуҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон омода гардидааст.

Диссертатсия дар ҷаласаи васеи семинари илмӣ-методии Пажуҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, №13 аз 26.09.2023с. муҳокима шуда ба ҳимоя пешниҳод шудааст.

Роҳбари илмӣ:Маҳкамов Дастам - номзади илмҳои педагогӣ, мудирӣ шӯбаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии Пажуҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон

Муқарризони расмӣ:

Абдурахимов Қудратулло Саидович – доктори илмҳои педагогӣ, профессорӣ кафедраи педагогикаи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав

Манонова Раъночон Абдурахмоновна – номзади илмҳои педагогӣ, мудири кафедраи педагогика ва психологияи Муассисаи давлатии таълимии “Коллеҷи омӯзгории ДДХ ба номи академик Бобоҷон Ғафуров”

Муассисаи пешбар: МДТ “Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни”

МДТ “Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни” дар хулосаи мусбӣи худ, ки аз тарафи номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи педагогикаи умумии Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни Мансурова Ҷ.С. таҳия шудааст ва аз тарафи ректори Донишгоҳ, доктори илмҳои таърих, профессор Ибодуллозода Аҳлиддин Ибодулло тасдиқ шудааст, қайд менамояд, ки мавзӯи интихобнамудаи Махмадализода Бобоҷон Раҳмон «Ҷанбаҳои педагогии ташаккули салоҳияти иттилоотӣ-маърифатии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик» муҷаббат буда, коркарди чунин мавзӯро ба манфиати таълиму тарбияи ҷавонон ва наврасон мебошад.

Мақсади таҳқиқот ва фарзияи онро муаллифи диссертатсия дуруст муайян карда, барои анҷом додани пажӯҳиши илмӣ ҳаллу фасли проблемаҳои муҳимро аз зумраи омузиш ва таҳлили асосҳои педагогии ташаккул додани салоҳияти таърихии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбиро ҳамчун як ҷузъи ҷараёни омузиш ва дар робита ба таълими фанни таърих, ки шароити иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии давраҳои гуногуни инкишофи ҷомеаи башарино дар бар мегирад, мавриди назар қарор додааст.

Дастовардҳои таҳқиқот бо таърих ба методологияи илмӣ, манбаъҳои гуногуни иттилоотӣ, методӣ, педагогӣ, психологӣ, таҳлили мафҳумҳои асосии истифодаи мақсадноки методҳои ҳамдигарро мукамалкунандаи таҳқиқотӣ, ки ба ҳадаф, фарзия, предмет, вазифа ва мантиқи таҳқиқот мувофиқанд, натиҷагирӣ карда шудаанд.

Автореферати диссертатсия дар сатҳи зарурӣ таҳия гардида, ба мазмуни диссертатсия мувофиқ аст ва доир ба моҳияти таҳқиқотӣ гузаронидашуда ва натиҷаҳои ба дастовардаи муаллиф тасаввуроти аниқро бозгу мекунад. Инчунин, ҷобачогузори қисмҳои алоҳидаи он, робитаи мантиқӣ ва мутассили ба пуррагӣ риоя карда шудааст.

Рисолаи илмии Махмадализода Бобоҷон Раҳмон дар мавзӯи “Ҷанбаҳои педагогии ташаккули салоҳияти иттилоотӣ - маърифатии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик” таҳқиқоти илмӣ-таҳассусии анҷомёфта ҳисобида шуда, аз рӯи ҳаҷм, арзиши назарӣ ва амалӣ ҷавобгӯ ба талаботи КОА–и назди Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, муаллифи он, сазовори соҳиб шудан ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08- Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) мебошад.

Инчунин ба автореферати диссертатсия тақризҳо аз тарафи шахсони зерин ба Шурои диссертатсионӣ ворид гардиданд:

Тақризи аввал аз ҷониби номзади илмҳои педагогӣ, дотсент, мудирӣ кафедраи математикаи олӣ ва физикаи Донишкадаи политехникии донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С. Осимӣ дар шаҳри Хучанд Раҳимов Амон Акпарович пешниҳод шудааст. Тақризи мусбӣ буда, муқарризи эрод надорад.

Тақризи дуюм аз ҷониби номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи педагогикаи умумии МДТ “ ДДХ ба номи академик Б.Ғафуров” Раҳимова Гавҳар пешниҳод шудааст. Тақризи мусбӣ буда, муқарризи эрод надорад.

Тақризи сеюм аз ҷониби номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи забони давлатӣ ва забонҳои хориҷии Донишкадаи кӯхӯю металлургии Тоҷикистон Ҷалолова Зухро Абдусаломовна пешниҳод шудааст. Тақризи мусбӣ буда, муқарризи эрод надорад.

Тақризи чорум аз ҷониби номзади илмҳои педагогӣ, муаллими калони кафедраи забонҳои хориҷии донишкадаи иқтисод ва савдои Донишгоҳи давлатии тиҷорати Тоҷикистон Насриддинова Майсара Муйдиновна пешниҳод шудааст. Тақризи мусбӣ буда, муқарризи эрод надорад.

Муассисаи пешбар ва муқарризони расмӣ дар ҷаласаи Шурои диссертатсионии 6D.KOA-046 назди МДТ «ДДХ ба номи академик Б.Ғафуров» аз 19 январи соли 2024, протоколи №40 интихоб шуданд.

Тибқи натиҷаи ҳимояи кушод Шурои диссертатсионӣ қайд менамояд, ки дар асоси таҳқиқоти анҷомдодаи унвонҷӯ корҳои зерин иҷро шудаанд:

1. Бо мақсади ташаккул додани салоҳиятнокии иттилоотӣ - маърифатии донишҷӯён ҳарчи бештар намуд, шакл, усулҳои муосири таълим истифода шуданд;

2. роҳҳои ташаккулдиҳандаи салоҳияти иттилоотӣ - маърифатии донишҷӯён тавассути технологияи муосири иттилоотӣ, корҳои тарбиявӣ, худомӯзии донишҷӯён ва корҳои берун аз аудиторӣ пайдо карда шуданд;

3. ҷорабиниҳои асосноки педагогӣ баҳри ташаккули салоҳиятнокии иттилоотӣ - маърифатии донишҷӯён дар раванди омӯзиши фанни таърихи халқи тоҷик дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ коркард шуданд;

4. педагогикаи миллӣ ба ташаккулёбии салоҳиятнокии иттилоотӣ - маърифатии донишҷӯён тавассути дарси таърихи халқи тоҷик дар ҳифз карда тавониستاني нуқтаи назари хеш мутобиқ карда шуданд;

5. ҳолати мушкilotӣ дар назария ва таҷрибаи педагогикаи миллӣ хангоми корҳои озмоишӣ - таҷрибавӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ муайян карда шуданд.

Аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот чунин зоҳир мешавад:

Натиҷаи бадастомада дар таҳқиқи паҳлуҳои методикаи таълими таърих дар ташаккули салоҳияти донишҷӯён ҳамчун сарчашма хизмат менамояд. Диссертатсия ҷанбаҳои педагогии ташаккули салоҳияти иттилоотӣ - маърифатии донишҷӯёнро тавассути омӯзиши фанни таърихи халқи тоҷик ҳамчун заминаи бунёдӣ - методологии ташаккули салоҳиятноки, роҳу равиши вусъатбахшии салоҳияти иттилоотӣ - маърифатии донишҷӯён, чун омили боэътимоди рушди салоҳиятмандӣ дар фаъолияти касбӣ дар назар дорад. Натиҷаи таҳқиқот дар таҳияи барномаҳо, ва хондани курсҳои махсус барои донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбии равиши омӯзгорӣ, омода намудани роҳнамо ва дастурҳои методии омӯзгорон мувофиқ мебошад.

Дарачаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, ки дар раванди кори таҳқиқотӣ ба даст оварда шудаанд, ба воситаи назария ва амалии кор тавассути омӯзиши асарҳои таърихӣ, фалсафӣ, психологӣ, педагогӣ ҳосил мегардад. Тавассути истифодаи усули муқоисавӣ, асоснок будани нуктаҳо, ки дар фарзияи таҳқиқоти диссертатсионӣ пешниҳод гардидаанд, ошкор гардид. Муқоисаи натиҷаи бадастомада дар гурӯҳҳои таҷрибавию озмоишӣ, таҷрибаи шахсии муаллиф ба сифати омӯзгори фанни таърих ва омӯзгорони ин фанни таълимӣ мавриди истифода қарор гирифт.

Саҳми шахсии доктараи дарачаи илмӣ дар таҳқиқот дар таҳлили ҳамҷонибаи масъалаҳои вобаста ба таҳқиқот; дар пажӯҳиши дурусти таҳқиқотҳои назариявӣ ва амалӣ, гирдоварию таҳлили маводҳо; дар истифодаи силсилаи усул ва методҳо вобаста ба мавзӯ, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот; дар заминаи кори таҷрибавӣ ва тасдиқи амалии муқаррароти кори илмӣ дар давоми озмоиш, таҳлили натиҷаи коркарди маводҳои таҷрибавӣ, таҳия ва ба нашр расонидани мақолаҳои илмӣ, иштирок дар чорабиниҳои илмӣ, конференсияҳо, ҷамъомишҳои илмӣ амалӣ, ҷамъбасти натиҷаҳои аз таҳқиқот бадастомада ва таҳияи диссертатсия инъикос инъикос ёфтааст.

Аз ҷиҳати мазмун диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) мутобиқат мекунад.

Ҳангоми овоздиҳии пинҳонӣ Шурои диссертатсионӣ дар ҳайати 8 нафар, аз онҳо 6 нафар доктори илм, мутахассис аз рӯйи ихтисоси самти диссертатсияи баррасишаванда 6 нафар, чунин натиҷагирӣ шуд:

тарафдори додани дараҷаи илмӣ 8 нафар
муқобили додани дараҷаи илмӣ нест
бюллетенҳои беэътибор нест

Шурои диссертатсионӣ дар маҷлиси худ аз санаи 29 марти соли 2024 зимни баррасии маърузаи Маҳмадализода Бобочон Раҳмон дар мавзуи “Ҷанбаҳои педагогии ташаккули салоҳияти иттилоотӣ - маърифатии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик” барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ); хулосаи роҳбари илмӣ - номзоди илмҳои педагогӣ, мудири шӯбаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии Пажуҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон **Маҳкамов Дастам**; хулосаи ҷаласаи васеи семинари илмӣ-методи Пажуҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, №13 аз 26.09.2023с.; хулосаи муассисаи пешбар – МДТ “Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни”; муқарризони расмӣ, ҳамчунин дар асоси натиҷаи овоздиҳии пинҳонӣ, хулосаи қабулкардаи Шурои диссертатсионӣ оид ба ҳимояи диссертатсияи Маҳмадализода Бобочон Раҳмон доир ба эътимоднокӣ ва асоснокии таҳқиқот ва хулосаҳои диссертатсия, ҳамчунин аз рӯйи натиҷаи мақолаҳои ба таъб расида Шурои диссертатсионии 6D. КОА-046 ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи Маҳмадализода Бобочон Раҳмон дар мавзуи “Ҷанбаҳои педагогии ташаккули салоҳияти иттилоотӣ - маърифатии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик” кори таҳқиқотии анҷомёфтаи илмиву тахассусӣ буда, ба талаботи Низомномаи Комиссияи олии аттестасионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва “Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ”-и, ки 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ гардидааст, комилан ҷавобгӯй мебошад ва дар ин замина

ҚАРОР МЕКУНАД:

1. Дар асоси овоздиҳии пинҳонии аъзоёни Шуро (“тарафдор”- 8нафар, “зид”- нест, “бюллетенҳои бекоршуда”- нест), диссертатсияи Маҳмадализода Бобочон Раҳмон дар мавзуи “Ҷанбаҳои педагогии ташаккули салоҳияти иттилоотӣ - маърифатии донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти миёнаи касбӣ дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик” барои дарёфти дараҷаи

илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ), ба талаботи бандҳои 31, 33, 34 ва 35-и Низомномаи “Шурои диссертатсионӣ”-и Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ», ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 № 267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ ҳисобида шавад ва ба Маҳмадализода Бобочон Раҳмон дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) дода шавад.

2. Хулосаи Шурои диссертатсионии 6D.KOA-046 дар назди МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б. Ғафуров” дар мувофиқа бо талаботи бандҳои 31 ва 33 «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ»-и Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 № 267 тасдиқ шудааст, қабул карда шавад.

3. Аз КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дархост карда шавад, ки хулосаи Шуроро тасдиқ намояд ва ба Маҳмадализода Бобочон Раҳмон дипломи дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) дода шавад.

Раиси Шурои диссертатсионии
6D.KOA 046 - и назди МДТ
“Донишгоҳи давлатии Хучанд
ба номи академик Бобочон Ғафуров”
доктори илмҳои педагогӣ, профессор

 Азизов А.А.

Котиби илмии
Шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои педагогӣ, дотсент

Абдуллоева М.А.

29.03.2024 с.